

Augu pase un aizsargājamās zonas

Publicēts: 30.10.2020.

Lai nodrošinātu vesela un kvalitatīva stādāmā materiāla tirdzniecību Eiropas Savienības (ES) apritē, visiem stādīšanai paredzētajiem augiem (arī augiem podiņos) jābūt ar augu pasēm.

Augu pase sēklām

 [Kā augu pase var iegūt sēklu audzētāji](#)

 [Kā augu pase var iegūt sēklu izplatītāji](#)

 [Kā augu pase var iegūt sēklu pārvasētāji](#)

AUGU PASE

Kas ir augu pase?

Augu pase ir dokuments (etiķetes formā), kas apliecina, ka augi ir audzēti stādaudzētavā, kura ir:

reģistrēta nacionālajā augu aizsardzības organizācijā (Latvijā – Valsts augu aizsardzības dienestā),
augiem tiek veiktas nepieciešamās pārbaudes, kas nodrošina, ka tie ir brīvi no Savienības karantīnas organismiem,
aizsargājamās zonas karantīnas organismiem (turpmāk - augu karantīnas organismi) un regulētiem nekarantīnas
organismiem, kuru izplatība ievērojami samazina stādāmā materiāla kvalitāti.

Kāpēc nepieciešama augu pase?

Tā kā augus var brīvi pārvietot un tirgot visā ES teritorijā (izņemot aizsargājamās zonas, kurām ir papildu nosacījumi), tad
gadījumos, ja augiem parādās kaitīgo organismu pazīmes, pēc informācijas augu pasē var noskaidrot augu izcelsmi. Tas ir
nepieciešams, lai pēc iespējas ātrāk konstatētu augu karantīnas organismus un ierobežotu to tālāku izplatīšanos. Tāpēc
augu pase vai tajās norādītā informācija jāglabā vismaz trīs gadus.

Kāda ir augu pase?

Augu pase formāts ir vienots visās ES dalībvalstīs (taisnstūra vai kvadrāta formas) un tajā ir norādīta noteikta informācija:

Augšējā kreisajā stūrī jābūt ES karogam – kas var būt krāsainā vai melnbaltā drukā, ar baltām zvaigznēm uz melna fona vai otrādi.

Augšējā labajā stūrī jābūt vārdiem “Augu pase”, tiem jābūt norādītiem vienā no ES nacionālajām valodām un angļu valodā un atdalītiem ar slīpsvītru.

Burtu apzīmējums:

A – augu sugas botāniskais nosaukums

B – augu pases izdošanas valsts un reģistrācijas numurs Profesionālo operatoru oficiālajā reģistrā

C - izsekojamības kods (partijas Nr.)

D – augu izcelsmes valsts

Vai augu pase ir nepieciešama visos gadījumos?

Augu pase ir nepieciešama tirdzniecības posmā – “no biznesa biznesam” – tātad, ja augus tirgo tālākai tirdzniecībai vai audzēšanai komerciālos nolūkos. Augu pasi vajadzīga, ja stādus iegādājas veikals, kas tos tālāk pārdos, arī, ja apzaļumošanas uzņēmums tos iegādājas apstādījumu ierīkošanai.

Augu pasi nevajag, ja augus pārdod tieši galalietotājam (ja tirgū vai veikalā pārdos stādus tiem, kas tos audzēs tikai savai lietošanai, augu pasi nevajag) – šis neattiecas uz bakteriālās iedegas saimniekaugiem (skat. tālāk “Aizsargājamās zonas”).

Vai augu pasei jābūt pie katra auga?

Augu pasei jābūt pievienotai pie mazākās tirdzniecības vienības – tā var nebūt pie katra auga (izņēmums ir bakteriālās iedegas saimniekaugi (skat. informāciju “Aizsargājamās zonas”)).

AIZSARGĀJAMĀ ZONA

Kas ir aizsargājamā zona?

Aizsargājamā zona ir teritorija ES (kāda no ES valstīm vai tās daļa), kurā noteikts kaitīgais organisms nav sastopams. Šajā teritorijā papildus tiek veiktas mērķtiecīgas pārbaudes un noteiktas papildu prasības augu ievēšanai, lai garantētu, ka kaitīgais organisms neieviešas attiecīgajā teritorijā.

Latvija ir ieguvusi aizsargājamās zonas statusu attiecībā uz bakteriālo iedegu (*Erwinia amylovora*).

Vai no visām ES valstīm drīkst ievest bakteriālās iedegas saimniekaugus?

Latvijā drīkst ievest bakteriālās iedegas saimniekaugus tikai no:

citām bakteriālās iedegas aizsargzonām: Igaunijas, Spānijas (izņemot noteiktos autonomus apgabalus un provinces), Francijas (Korsika), Somijas, Itālijas atsevišķas teritorijas, Īrijas (izņemot Golvejas pilsētu), Lietuvas (izņemot Bābtu un Ķēdaiņu pašvaldības (Kauņas reģions)), Slovēnijas (izņemot noteiktus reģionus un komūnas) un no Slovākijas (izņemot noteiktos pagastus).

ciņu ES valstu, kurās bakteriālā iedega ir sastopama, oficiāli atzītām buferzonām.

Savukārt Latvijā audzētos bakteriālās iedegas saimniekaugu stādus ES valstīs var izplatīt bez ierobežojumiem, arī Lietuvā, Somijā un Igaunijā, kas arī ir aizsargājamās zonas.

Kāpēc bakteriālā iedega ir bīstama?

Bakteriālā iedega samazina augļu ražu un ir ļoti bīstama arī pašiem augiem. Ieņēmīgākajiem saimniekaugiem infekcija izplatās tik strauji, ka jau pēc pirmajām redzamajām inficēšanās pazīmēm tie ātri aiziet bojā.

Bakteriālās iedegas saimniekaugi:

korintes *Amelanchier*

klintenes *Cotoneaster*

vilkābeles *Crataegus*

cidonijas *Cydonia*

eriobotrijas *Eriobotrya*

ābeles *Malus*

mespili *Mespilus*

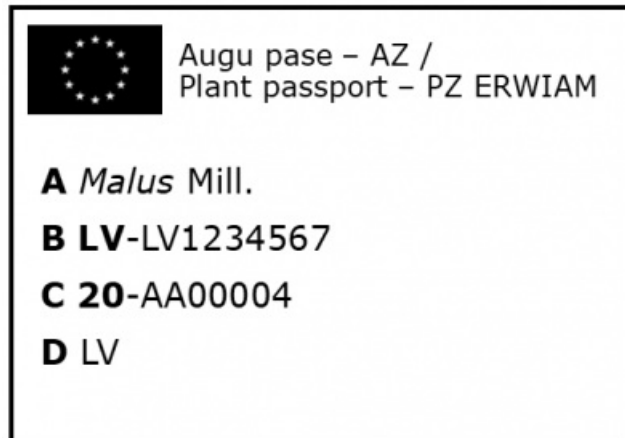
pirakantas *Pyracantha*

bumbieres *Pyrus*

pīlādži *Sorbus*

Rodoties aizdomām par bakteriālās iedegas klātbūtni, lūdzam ziņot [VAAD inspektoriem!](#)

Kādas augu pases pievieno augiem aizsargājamās zonās?

Tirgojot Latvijā bakteriālās iedegas saimniekaugus, tiem jābūt pievienotām augu pasēm, kas paredzētas tieši aizsargājamām zonām. Tajās pie vārdiem “Augu pase” jābūt aizsargājamās zonas apzīmējumam “AZ” un aizsargājamās zonas organisma zinātniskajam nosaukumam vai tā kodam „Augu pase – AZ / Plant passport – PZ ERWIAM” vai „Augu pase – AZ /Plant passport – PZ *Erwinia amylovora*”.

Šīs augu pases apliecina, ka augi ir laboratoriski pārbaudīti, testēti un ir brīvi no konkrētās aizsargājamās zonas organisma.

Vai pie katra bakteriālās iedegas saimniekauga jābūt augu pasei?

Tirgojot bakteriālās iedegas saimniekaugus, augu pasei, kurā ir norāde “AZ” un bakteriālās iedegas zinātniskais nosaukums vai kods ERWIAM, jābūt piestiprinātai pie katra auga (vai augu saišķa, ja augi ir sastiprināti saišķī).

Vai bakteriālās iedegas saimniekaugiem augu pasei jābūt visos gadījumos?

Arī tad, ja stādi tiek paredzēti un pārdoti tieši galalietotājam (tirgū, veikalā), augu pasei ir jābūt pievienotai pie auga.

Pērkot stādus jāpievērš uzmanība, lai tie būtu ar klāt pievienotu atbilstošu augu pasi. Jāatceras, ka augu karantīnas organismi ir ļoti postoši un viens slims stāds var izraisīt daudzu augu bojāeju gan savā dārzā, gan kaimiņos.

Konkrētāku informāciju par aizsargājamajām zonām un īpašajām prasībām var uzzināt [VAAD Augu karantīnas departamentā](#)

Atļauja lietot augu pasi un augu pases izgatavošana

Atļauja drukāt augu pasi

<https://www.vaad.gov.lv/lv/augu-pases-un-aizsargajamas-zonas>